

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

P9_TA(2021)0355

Sprawa Ahmadrezy Dżalalego (Iran)**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie Ahmadrezy Dżalalego w Iranie (2021/2785(RSP))**

(2022/C 99/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje, szczególnie: z 17 grudnia 2020 r. w sprawie Iranu, w szczególności sprawy laureatki Nagrody im. Sacharowa w 2012 r. Nasrin Sotude ⁽¹⁾, z 19 września 2019 r. w sprawie Iranu, w szczególności sytuacji obrońców praw kobiet i uwięzionych obywateli UE o podwójnym obywatelstwie ⁽²⁾, z 13 grudnia 2018 r. w sprawie Iranu, w szczególności sprawy Nasrin Sotude ⁽³⁾ i z 31 maja 2018 r. w sprawie sytuacji osób posiadających podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo, uwięzionych w Iranie ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając oświadczenia w sprawie Iranu, mianowicie oświadczenie z 18 marca 2021 r. wydane przez Biuro Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka z wnioskiem o natychmiastowe uwolnienie dr. Ahmadrezy Dżalalego i oświadczenie z 25 listopada 2020 r., w którym wezwano Iran do wstrzymania egzekucji, a także opinię grupy roboczej ds. arbitralnych zatrzymań wydaną 24 listopada 2017 r. w sprawie Ahmadrezy Dżalalego (Islamska Republika Iranu),
 - uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu z 26 października 2020 r., w którym wzywa się do pociągnięcia do odpowiedzialności za gwałtowne tłumienie protestów, oraz jego sprawozdanie z 21 lipca 2020 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu,
 - uwzględniając piąty dialog wysokiego szczebla między UE a Iranem z 9 grudnia 2020 r.,
 - uwzględniając wytyczne UE w sprawie kary śmierci, w sprawie tortur oraz innego okrutnego traktowania, w sprawie wolności słowa w internecie i poza nim oraz w sprawie obrońców praw człowieka,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., którego Iran jest stroną, oraz gwarancje przeciwko torturom i arbitralnym zatrzymaniom przewidziane w konstytucji Iranu,
 - uwzględniając wybory prezydenckie, które odbyły się w Iranie 18 czerwca 2021 r.,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 oraz art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 24 kwietnia 2016 r. irańskie siły bezpieczeństwa aresztowały obywatela Szwecji i Iranu dr. Ahmadreżę Dżalalego, który specjalizuje się w ratownictwie medycznym i jest naukowcem na belgijskim Wolnym Uniwersytecie w Brukseli (Vrije Universiteit Brussel) i włoskim Uniwersytecie Piemontu Wschodniego (Università del Piemonte Orientale); mając na uwadze, że w październiku 2017 r. wydano na niego wyrok śmierci pod fałszywym zarzutem szpiegostwa, po rażąco nierzetelnym procesie, na podstawie zeznań wymuszonych torturami; mając na uwadze, że 17 czerwca 2018 r. irański Sąd Najwyższy podtrzymał wyrok; mając na uwadze, że w liście napisanym w więzieniu Evin w Teheranie oświadczył, że został uwięziony podczas podróży do Iranu za odmowę szpiegostwa w instytucjach europejskich; mając na uwadze, że 24 listopada 2020 r. prokuratura poinformowała go, że wkrótce zostanie stracony, następnie przetrzymywano go w izolacji przez ponad 100 dni do kwietnia 2021 r., po czym przeniesiono go do jednego ze skrzydeł ogólnych budynku więzienia; mając na uwadze, że odmówiono mu wizyt i rozmów telefonicznych z rodziną w Szwecji; mając na uwadze, że po jego przeniesieniu do ogólnego skrzydła wyroku śmierci nie złagodzono; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich siedmiu miesięcy miał on tylko nieregularny kontakt ze swoim adwokatem, a wcześniej w ogóle nie miał takiego kontaktu;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0376.

⁽²⁾ Dz.U. C 171 z 6.5.2021, s. 17.

⁽³⁾ Dz.U. C 388 z 13.11.2020, s. 127.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 76 z 9.3.2020, s. 139.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

- B. mając na uwadze, że w listopadzie 2017 r. Grupa Robocza ONZ ds. Arbitralnych Zatrzymań stwierdziła, że uwięzienie dr. Ahmadrezy Dżalalego – z naruszeniem art. 3, 5, 8, 9, 10 i 11 Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz art. 7, 9, 10 i 14 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych – jest arbitralne, i wezwała do jego uwolnienia;
- C. mając na uwadze, że po miesiącach długotrwałego przetrzymywania w izolacji stan zdrowia dr. Ahmadrezy Dżalalego jest krytyczny; mając na uwadze, że od 2016 r. jest on pozbawiony dostępu do opieki medycznej poza więzieniem i jest przetrzymywany w pomieszczeniu ze stale włączonym jaskrawym światłem; mając na uwadze, że od tamtego czasu jego stan fizyczny i psychiczny poważnie się pogorszył, co objawia się m.in. brakiem snu, drastyczną utratą wagi i trudnościami w mówieniu;
- D. mając na uwadze, że Iran celowo więzi obywateli innych państw, aby szantażować ich rządy; mając na uwadze, że w Iranie przetrzymywanych jest co najmniej kilkanaścioro obywateli UE; mając na uwadze, że francusko-irańska naukowiec Fariba Adelkhah, dyrektor badań naukowych na Uniwersytecie Nauk Politycznych w Paryżu, jest arbitralnie przetrzymywana od czerwca 2019 r., najpierw w więzieniu Evin, a od października 2020 r. w areszcie domowym; mając na uwadze, że francuski fotograf Benjamin Brière jest arbitralnie przetrzymywany w więzieniu w Meszhedzie od 26 maja 2020 r. oraz że 30 maja 2021 r. postawiono mu zarzut szpiegostwa; mając na uwadze, że obywatelka Niemiec i Iranu Nahid Taghavi od października 2020 r. jest arbitralnie przetrzymywana w więzieniu Evin pod wątpliwymi zarzutami dotyczącymi bezpieczeństwa narodowego; mając na uwadze, że Iran nie uznaje podwójnego obywatelstwa, ograniczając w ten sposób dostęp przedstawicieli zagranicznych ambasad do osób posiadających podwójne obywatelstwo;
- E. mając na uwadze, że Iran arbitralnie przetrzymuje w fatalnych warunkach również własnych obywateli; mając na uwadze, że sądy często odmawiają oskarżonym prawa do rzetelnego procesu sądowego oraz ograniczają doradztwo prawne i wizyty przedstawicieli organów konsularnych, ONZ i organizacji humanitarnych; mając na uwadze, że wyroki często opierają się na nieuzasadnionych zarzutach; mając na uwadze, że irański system sądownictwa i irańscy sędziowie nie spełniają wymogu niezawisłości i standardów międzynarodowych; mając na uwadze, że władze Iranu nie zbadały zarzutów dotyczących tortur i innych poważnych naruszeń praw więźniów; mając na uwadze, że prześladowania sądowe są wykorzystywane do uciszania obrońców praw człowieka;
- F. mając na uwadze, że Iran wykonuje największą na świecie liczbę egzekucji w przeliczeniu na liczbę mieszkańców;
- G. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie stale prowadzą rozmowy dyplomatyczne mające poprawić stosunki z Iranem, co umożliwiło przyjęcie 18 października 2015 r. wspólnego wszechstronnego planu działania; mając na uwadze, że UE jest nadal zaangażowana w poprawę stosunków pod pewnymi warunkami; mając na uwadze, że poszanowanie praw człowieka to zasadniczy element dalszego rozwoju tych stosunków;
1. apeluje do Iranu pod przewodnictwem nowo wybranego prezydenta Ebrahima Raisiego o wstrzymanie zbliżającej się egzekucji szwedzko-irańskiego wykładowcy dr. Ahmadrezy Dżalalego, o jego ułaskawienie oraz niezwłoczne i bezwarunkowe zwolnienie, a także o umożliwienie mu powrotu do rodziny w Szwecji; zdecydowanie potępia tortury, arbitralne zatrzymania i wyroki śmierci wydawane na podstawie nieuzasadnionych zarzutów, udokumentowane w 2017 r. w opinii Grupy Roboczej ds. Arbitralnych Zatrzymań Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka; wzywa Iran, by do czasu spełnienia powyższych postulatów niezwłocznie zapewniono wykładowcy regularny kontakt z rodziną i prawnikiem, zagwarantowano mu bezpieczeństwo i zapewniono pilnie potrzebną opieką medyczną; wzywa Iran, by przestał grozić jego rodzinie w Szwecji i Iranie;
 2. ubolewa z powodu utrwalonej irańskiej polityki arbitralnego zatrzymywania obywateli UE, Zjednoczonego Królestwa i innych państw w celu wymuszenia ustępstw politycznych;
 3. wzywa Iran do natychmiastowego wycofania wszystkich zarzutów wobec dr. Ahmadrezy Dżalalego i wszystkich arbitralnie zatrzymanych obywateli UE, w tym obywateli Niemiec Nahid Taghavi i Jamshida Sharmahda, obywateli francuskich Benjamin Brière'a i Fariby Adelkhah, którą objęto zakazem podróży, oraz obywateli austriackich Kamrana Ghaderiego i Massuda Mossaheba, a także obywateli Zjednoczonego Królestwa Morada Tahbaza, Anoosheha Ashooriego, Mehrana Raooa i Nazanin Zaghari-Ratcliffe, która nadal przebywa w areszcie domowym;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

4. głęboko ubolewa, że od czasu rezolucji Parlamentu z 17 grudnia 2020 r. żaden przedstawiciel państwa członkowskiego UE nie zdołał odwiedzić arbitralnie zatrzymanych obywateli UE, w tym dr. Ahmadrezy Dżalalego; ponownie pilnie apeluje do wiceprzewodniczącego Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz do państw członkowskich UE o dołożenie wszelkich starań, by zapobiec egzekucji dr. Ahmadrezy Dżalalego;
5. wzywa Radę, by rozważyła wprowadzenie dalszych ukierunkowanych sankcji, w tym zamrożenie aktywów urzędników irańskiego reżimu i podmiotów biorących udział w arbitralnych zatrzymaniach i skazywaniu na śmierć obywateli UE, w tym – w razie dalszego przetrzymywania dr. Ahmadrezy Dżalalego – zastosowanie do Iranu obecnego systemu sankcji UE za łamanie praw człowieka lub globalnego systemu sankcji UE za łamanie praw człowieka (unijna ustawa Magnitskiego);
6. z zadowoleniem przyjmuje dopisanie 12 kwietnia 2021 r. ośmiu osób i trzech podmiotów z Iranu do listy objętych unijnymi sankcjami w związku z ich rolą w zabiciu w 2019 r. co najmniej 303 demonstrantów, oznaczające zamrożenie aktywów i zakaz podróżowania; zauważa, że UE podjęła taką decyzję po raz pierwszy od 2013 r.;
7. ponownie zdecydowanie sprzeciwia się wykonywaniu kary śmierci w jakichkolwiek okolicznościach i podkreśla, że nie można uzasadniać jej żadnymi argumentami moralnymi, prawnymi ani religijnymi; wzywa Iran do niezwłocznego wprowadzenia moratorium na wykonywanie kary śmierci, jako etapu na drodze do jej zniesienia;
8. wzywa Iran również do uwolnienia więźniów politycznych, w tym obrońców praw człowieka, ponieważ zostali oni arbitralnie zatrzymani wyłącznie za korzystanie z podstawowych praw do wolności słowa, przekonań, zrzeszania się, publikacji, pokojowych zgromadzeń i wolności mediów; wzywa Iran do przeprowadzenia właściwego dochodzenia w sprawie urzędników odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka, w tym za użycie nadmiernej siły wobec demonstrantów, również ze skutkiem śmiertelnym; potępia systematyczne stosowanie przedłużonej izolacji, będące naruszeniem międzynarodowych zobowiązań Iranu;
9. wzywa Radę, by we współpracy dwustronnej z Iranem poruszała sprawę łamania praw człowieka, zgodnie ze wspólnym oświadczeniem wiceprzewodniczącego Komisji i wysokiego przedstawiciela UE oraz irańskiego ministra spraw zagranicznych z kwietnia 2016 r.; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, by dalej poruszała temat praw człowieka w dialogu wysokiego szczebla między UE a Iranem; wzywa UE i jej państwa członkowskie do bardziej zdecydowanej ochrony i wsparcia obrońców, a zwłaszcza obrończyń praw człowieka, w tym w formie dotacji przyznawanych w sytuacjach nadzwyczajnych z Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka;
10. stanowczo potępia stale pogarszającą się sytuację praw człowieka w Iranie, w tym i zwłaszcza sytuację osób należących do mniejszości etnicznych i religijnych, wynikającą z systematycznej dyskryminacji politycznej, ekonomicznej, społecznej i kulturowej; ubolewa nad niepokojącą eskalacją stosowania kary śmierci wobec demonstrantów, dysydentów i członków grup mniejszościowych;
11. wzywa Iran do zezwolenia na odwiedzanie uwięzionych i do pełnej współpracy we wszystkich procedurach specjalnych Rady Praw Człowieka ONZ, w tym ze specjalnym sprawozdawcą ONZ ds. przestrzegania praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu;
12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wiceprzewodniczącemu Komisji i Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Najwyższemu Przywódcy i prezydentowi Islamskiej Republiki Iranu oraz członkom Madżlesu.